

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

АНАЛІТИК
АУДИТОРСЬКА ФІРМА

ЕКОНОМІКА ФІНАНСИ ПРАВО

ЩОМІСЯЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 6'2024

(видається з 1994 року)

ISSN 2786-5517 (Online), ISSN 2409-1944 (Print)

<https://doi.org/10.37634/efp.2024.6>

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата з економічних і юридичних наук

Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 липня 2020 р. № 886 (економічні науки).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 (юридичні науки).

Рішення Аудиторської палати України від 21.12.2017 р. № 353/10 (облік та аудит).

Реєстраційне свідоцтво КВ № 21620-11520ПР від 12 жовтня 2015 р.

Журналу присвоєно міжнародний ідентифікаційний номер ISSN 2409-1944 та включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus.

Префікс doi журналу: 10.37634/efp.

Засновники:

Аудиторська фірма "Аналітик" спільно з Національною академією внутрішніх справ України

Статті обов'язково проходять

відбір, внутрішнє і зовнішнє рецензування

Рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Національної академії внутрішніх справ України (Протокол № 6 від 19 червня 2024 р.). Повний

або частковий передрук матеріалів журналу допускається лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Підписано до друку 27.06.2024

Формат 60×84/8

Наклад – 250 прим.

Адреса редакції: вул. Хрещатик, 44, м. Київ, 01001

Телефони: (050) 735-43-41, (096) 221-88-61

Факс: (044) 278-05-88

E-mail: efp.redaktor@gmail.com

Сайт: www.efp.in.ua

Суб'єкт видавничої справи

© "Аналітик", 2024
© "Економіка. Фінанси. Право",
2024

Типографія: ТОВ "Міжнародний бізнес центр"

GLORY TO UKRAINE! GLORY TO THE HEROES!

АНАЛІТИК
АУДИТОРСЬКА ФІРМА

ECONOMICS FINANCES LAW

MONTHLY INFORMATIONAL AND ANALYTICAL JOURNAL

№ 6'2024

(issued from 1994)

ISSN 2786-5517 (Online), ISSN 2409-1944 (Print)

<https://doi.org/10.37634/efp.2024.6>

Journal is included in the list of scientific professional editions of Ukraine, which can be published results of dissertations for the degree of doctor and candidate (PhD).

Order of Ministry of Education and Science of Ukraine № 886 of July 02, 2020 (economic sciences).

Order of Ministry of Education and Science of Ukraine № 1188 on September 24, 2020 (legal sciences).

Order of Audit Chamber of Ukraine № 353/10 on December 21, 2017 (accounting and audit).

Registration Certificate – KV № 21620-11520PR on October 12, 2015.

Journal is awarded the international identification number ISSN 2409-1944 and included in the international Scientometrics base Index Copernicus.

Journal's DOI: 10.37634/efp.

Founders:

Audit firm "Analytik" jointly with the National Academy of Internal Affairs of Ukraine

The papers must pass

selection, internal and external review

Recommended for publication and dissemination through the Internet by the Academic Council of the National Academy of Internal Affairs of Ukraine (Protocol № 6 of June 19, 2024). Full or partial reprint of the materials

of the journal is allowed only with the consent of the editorial office.

The authors are responsible for the selection and presentation of the facts. The content and authenticity of the advertisement is the responsibility of the advertiser.

Signed for print 27.06.2024

Format 60×84/8

Publication – 250 copies

Address of the editorial office:

Khreshchatyk str., 44, Kyiv, 01001

Phones: (050) 735-43-41, (096) 221-88-61

Fax: (044) 278-05-88

E-mail: efp.redaktor@gmail.com

Web: www.efp.in.ua

*The subject of
publishing*

© "Analytik", 2024
© "Economics. Finances. Law",
2024

Typography: LLC "International Business
Center"

РЕДКОЛЕГІЯ

Головний редактор

Валентина Левченко, д.е.н., член Ради нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, директор ВПГО «Спілка аудиторів України» (Україна)

Шеф-редактор

Володимир Головач, к.ю.н., голова правління ПрАТ «Аудиторська фірма "Аналітик"»; Заслужений юрист України (Україна)

Заступник головного редактора

Тетяна Головач, д.е.н., професор, аудитор, заступник директора з наукової роботи Інституту аудиту (Україна)

Учасники редколегії

Антон Бойко, к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики, Сумський державний університет (Україна)

Олена Величко, к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)

Анатолій Герасимович, д.е.н., професор, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)

Тетяна Гільорме, д.е.н., доцент, начальник відділу міжнародних проєктів, професор кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

Любомира Кіндратська, д.е.н., професор, професор кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)

Ірина Криштопа, д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)

Юрій Манцевич, д.е.н., доцент, вчений секретар, Державне підприємство «Науково-дослідний і проєктний інститут містобудування» (Україна)

Олена Петрик, д.е.н., професор, завідувачка кафедри аудиту, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)

Петер Плавчин, доктор наук, проф. інж., ректор Академії Данубіус (Словацька Республіка)

Свєтлія Полякова, к.е.н., доцент кафедри фінансів та банківської справи, проректор з науково-педагогічної роботи (навчальний процес). Вищий навчальний заклад «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка» (Україна)

Олена Попишняк, д.е.н., професор, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка (Україна)

Юлія Слободяник, д.е.н., професор, професор кафедри аудиту, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)

Евангелос Сіскос, д.е.н., професор, Університет Західної Македонії (Ресія)

Сергій Ткаченко, д.е.н., професор, ректор, Вищий навчальний заклад "Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»"; академік Академії економічних наук України (Україна)

Віктор Тринчук, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансових ринків, Університет державної фіскальної служби України (Україна)

Людмила Чижєвська, д.е.н., професор, професор кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку, Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)

Гульнара Балгімбаєва, к.ю.н., зав. кафедри конституційного та міжнародного права, Карагандинський державний університет ім. Е.А. Букетова (Казхстан)

Олександр Бригінєв, д.ю.н., професор, Хмельницький університет управління та права ім. Леоніда Юзькова; член Союзу юристів України (Україна)

Віктор Василичук, д.ю.н., професор, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності, Національна академія внутрішніх справ; Заслужений юрист України, полковник поліції (Україна)

Сергій Конstantінов, д.ю.н., професор, зав. кафедри адміністративної діяльності, Національна академія внутрішніх справ (Україна)

Ігор Озерський, д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного та кримінального права і процесу, Чорноморський національний університет імені Петра Могили; академік Національної академії наук вищої освіти України (Україна)

Малгожата Скоржевська-Амберг, доктор філософії, адвокат, кафедра теорії, філософії та історії права, юридичний коледж, Університет Козмінського (Польща)

Юрій Фрицький, д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного, адміністративного права та соціально-гуманітарних дисциплін, Інститут права та суспільних відносин Університету «Україна»; Заслужений юрист України. Член Центральної виборчої комісії (Україна)

Анатолій Яровий, к.ю.н., доцент; суддя у відставці; член міжнародної поліцейської асоціації (українська секція) (Україна)

Комітет консультантів і мовних редакторів

Марі-Франс Кенуй-Казаль, доктор філософії з гуманітарних наук (Франція)

Лєся Поповєвська-Демченко (Україна-Франція) – відповідальний редактор

Анна Туманян (Україна) – випусковий редактор

EDITORIAL BOARD

Editors-in-chief

Valentyna Levchenko, Doctor of Economics, member of the Supervisory Board for audit activity of the Authority public oversight for audit activity, Director of the All-Ukrainian Professional Non-Governmental Organization "Union of Auditors of Ukraine" (Ukraine)

Volodymyr Holovach, PhD in Legal Sciences, Head of the Board of the Audit Firm "Analytik"; Honored Lawyer of Ukraine (Ukraine)

Deputy Editor-in-Chief

Tetiana Holovach, Doctor of Economics, Professor, auditor, deputy director for scientific work of the Institute of Audit (Ukraine)

Members of the editorial board

Anton Boiko, PhD in Economics, Associate Professor of Economic Cybernetics department, Sumy State University (Ukraine)

Olena Velychko, PhD in Economics, Associate Professor of International Finances department, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine)

Anatolii Herasymovych, Doctor of Economics, Professor, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine)

Tetiana Hilorme, Doctor of Economics, Associate Professor, Head of the department of international projects, Professor of the Department of Economics, Entrepreneurship and Enterprise Management, Oles Honchar Dnipro National University (Ukraine)

Liubomyra Kindratska, Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Tax Management and Financial Monitoring, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine)

Iryna Kryshstopa, Doctor of Economics, Professor, Professor of Accounting and Taxation department, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine)

Yurii Mantsevych, Doctor of Economics, Associate Professor, Scientific Secretary, State Enterprise "Research and Design Institute of Urban Development" (Ukraine)

Olena Petryk, Doctor of Economics, Professor, Head of the auditing department, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine)

Peter Plavcan, Dr.h.c., prof. Ing., Rector, Vysoka skola Danubius (Slovakia)

Yevheniia Poliakova, PhD in Economics, Associate Professor of Finances and Banking department, vice-rector for scientific and pedagogical work, Higher Educational Institution «International Technology University "Mykolaiv Polytechnic"» (Ukraine)

Olena Potyshniak, Doctor of Economics, Professor, Professor of the Organization of Production, Business and Management department, Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture (Ukraine)

Yuliia Slobodnyak, Doctor of Economics, Professor, Professor of the auditing department, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Ukraine)

Evangelos Siskos, Doctor of Economics, Professor, University of Western Macedonia (Greece)

Serhii Tkachenko, Doctor of Economics, Professor, Rector, Higher Educational Institution «International Technology University "Mykolaiv Polytechnic"»; academician of Academy of Economic Sciences of Ukraine (Ukraine)

Viktor Trynchuk, PhD in Economics, Associate Professor, Professor of Financial Markets department, University of the State Fiscal Service of Ukraine (Ukraine)

Liudmyla Chyzhevska, Doctor of Economics, Professor, Professor of Information Systems in Management and Accounting department, State University "Zhytomyr Polytechnic" (Ukraine)

Gulnara Baigimbekova, PhD in Legal Sciences, Head of the constitutional and international law department, Karagandy State University named after E.A. Buketov (Kazakhstan)

Oleksandr Bryhinets, Doctor of Legal Sciences, Professor, Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law; member of the Union of Lawyers of Ukraine (Ukraine)

Viktor Vasylchuk, Doctor of Legal Sciences, Professor, Professor of the Operational and Investigating department, National Academy of Internal Affairs; Honored Lawyer of Ukraine, colonel of the Police (Ukraine)

Serhii Konstantinov, Doctor of Legal Sciences, Professor, Head of the Administrative Activity department, National Academy of Internal Affairs (Ukraine)

Ihor Ozerskyi, Doctor of Legal Sciences, Professor, Professor of the Civil and Criminal Law and Process department, Petro Mohyla Black Sea National University; academician of the National Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine (Ukraine)

Malgorzata Skorzevska-Amberg, PhD, DSc, Theory, Philosophy and History of Law department, College of Law, Kozminski University (Poland)

Yurii Frytskyi, Doctor of Legal Sciences, Professor, Professor of the Constitutional, Administrative Law and Social and Humanitarian disciplines department, Law and Public Relations Institute of the "Ukraine" University; Honored Lawyer of Ukraine, member of the Central Election Commission (Ukraine)

Anatolii Yarovyi, PhD in Legal Sciences; retired judge; member of the International Police Association (Ukrainian section) (Ukraine)

Committee of consultants and language editors

Marie-France Quenouille (Cazals), PhD in Human Science (France)

Lesia Popovetska-Demchenko (Ukraine-France) – Managing editor

Anna Tumanian (Ukraine) – Issue Editor

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕЛИГІНА Р.В., МИТНИК У.М.</i> Удосконалення кримінально-правової протидії домашньому насильству в Україні в умовах воєнного стану	8
<i>КОЛЕСНИКОВ А.П.</i> Адміністративно-правовий статус суб'єктів інформаційного забезпечення здійснення правосуддя	13
<i>МОХНЕНКО А.С., КАЗАКОВА А.Ю., АНТОНОВ Р.А.</i> Розроблення моделі організаційно-економічного механізму управління системою конкурентоспроможності підприємства	17
<i>ЖУРАВЛЬОВА І., МИГОВИЧ Т.М., КОВЕРЗА В.С.</i> Вплив цифровізації на сталість фінансових процесів в Україні	21
<i>ПОСОХОВ І.М., ДЮЖЕВ В.Г., ГУСАРОВА Д.М.</i> Поняття економічної інтеграції та її основні характеристики	25
<i>РУДИЙ Р.</i> Роль та значення фінансової розвідки у виявленні та розшуку злочинних активів	32
<i>ЛИХВАР В.В.</i> Міжнародно-правове регулювання застосування сатисфакції як форми політичної відповідальності держав	36
<i>КОВАЛИК О.А., СКІЧКО А.П.</i> Проблеми ресурсного забезпечення підприємств України готельної сфери у стані війни	41
<i>ГУЦУ А.В., ЛУК'ЯНЧУК О.М., АКУЛЮШИНА М.О.</i> Особливості ризик-менеджменту на підприємстві в умовах воєнного стану	45
<i>СУХЕНКО А.С.</i> Правова регламентація спортивних відносин в Україні на сучасному етапі	51
<i>КУЗЬМУК І.Я., КОТЕНКО У.М., КІРЄЄВА К.О.</i> Роль і можливості застосування блокчейн-технологій у сфері цифрової ідентифікації в українських банках	54
<i>ЗАХІДНА О.Р., ДУБИК В.Я., ДАНИЛЯК Я.А.</i> Вплив місцевих податків та зборів на фінансову стійкість територіальних громад в умовах війни	59
<i>KRAUS K., KRAUS N.</i> Search of opportunities for digitalization of infrastructure and establishment of industry 5.0 based on the application of artificial intelligence: regional aspect of digital transformation (<i>Пошук можливостей відцифрування інфраструктури та становлення індустрії 5.0 на засадах застосунку штучного інтелекту: регіональний аспект цифрової трансформації</i>)	63
<i>АДАМЧУК Н.В.</i> Огляд судової практики касаційного цивільного суду у складі верховного суду стосовно розгляду скарг на дії або бездіяльність приватного/державного виконавця під час виконання судових рішень у цивільних справах	69
<i>ЄМЕЛЬЯНЕНКО К.О., БРИГІНЕЦЬ О.О.</i> Правове регулювання захисту персональних даних в особливий період	72
<i>ПЕРШИНА К.В., ДІТЛАШОК Л.О., БОЖКО Д.В.</i> Правовий та соціальний захист українських військовослужбовців під час дії воєнного стану	75

FAIZOVA O., MOTIAKIN I., HUTSALOVA V. Analysis of the international competitiveness of domestic metallurgical enterprises (Аналіз міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних металургійних підприємств)	81
БУТУРЛАКІНА Т.О., ЛОГВІНОВ П.В. Адміністрування місцевих податків та зборів: досвід європейських країн й сучасні тенденції в Україні	86
ОРЛОВА Н.В., ГУРЖІЙ Н.М., ШЕВЧУК А.А. Адаптація стратегічних моделей підприємств до галузевих ринків	91
МАГОПЕЦЬ О.А., РАССОХА І.В., ЯЦКО М.В. Застосування Big Data та аналітики в бухгалтерському обліку для прийняття стратегічних рішень	96
МАКАРЕВИЧ О.С. Зарубіжний досвід забезпечення виконання податкових зобов'язань	101
АДАМОВИЧ О.В. Особливості поділу корпоративних прав подружжя: через призму практики Верховного Суду	105
КОЗАЧЕНКО В.В. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх	109
ЯЛАНСЬКИЙ О.С. Про форму надання ліцензії на використання об'єктів авторського права та об'єктів суміжних прав певними способами в мережі Інтернет	114
ЧУРІКАНОВА О.Ю., ОСТРЯНИН С.О. Інформаційна система підтримки прийняття економічних рішень з розвитку мережі Інтернет-провайдера	119
МАРТИНОВ А.А., РУСАНОВ А.О. Правовий базис інноваційної діяльності в умовах військового конфлікту та в період поствоєнного відновлення економіки	124
ПРИХОДЧЕНКО О.Ю., ПІСТУНОВ І.М. Розроблення економіко-інформаційної системи оптимізації потоків міського дорожнього руху	130
ДУТЧАК І.Б., САМОЙЛЕНКО В.В., ШЕВЕРЯ Я.В. Аналіз ефективності впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності у малому бізнесі	135
СУХОВЕЦЬКИЙ О.О., ГЕОРГІЄВСЬКИЙ Ю.В. Контрольне провадження як непозовний порядок адміністративного судочинства	141
ГОРУН Ю.В. Цифрова держава у регулюванні земельних правовідносин	147
ПЕРЕЛИГІНА Р.В. Законодавчі механізми захисту персональних даних в системі охорони здоров'я	152
ТУМАНЯН А. Поведінкові аспекти професійного судження та професійного скептицизму аудитора	155

CONTENTS

R. PERELYHINA, U. MYTNYK. Improving the criminal and legal action against domestic violence in Ukraine in the conditions of martial law	8
A. KOLESNIKOV. Administrative and legal status of subjects of information support for the administration of justice	13
A. MOKHNENKO, A. KAZAKOVA, R. ANTONOV. Development of the model of the organizational and economic mechanism of management of the system of an enterprise's competitiveness	17
I. ZHURAVLOVA, T. MYHOVYCH, V. KOVERZA. Impact of digitalization on the sustainability of financial processes in Ukraine	21
I. POSOKHOV, V. DIUZHEV, D. HUSAROVA. The concept of economic integration and its main characteristics	25
R. RUDYI. The role and importance of financial intelligence in identifying and tracing criminal assets	32
V. LYKHVAR. International and legal regulation of the application of satisfaction as a form of political responsibility of states	36
O. KOVALYK, A. SKICHKO. Problems of resource provision of Ukraine enterprises in the hotel sector in a state of war	41
A. HUTSU, O. LUKIANCHUK, M. AKULIUSHYNA. Features of risk management in the enterprise under the conditions of martial law state	45
A. SUKHENKO. Legal regulation of sports relations in Ukraine at the current stage	51
I. KUZMUK, U. KOTENKO, K. KIRIEIEVA. The role and possibilities of using blockchain technologies in the sphere of digital identification in Ukrainian banks	54
O. ZAKHIDNA, V. DUBYK, Y. DANYLIAK. The impact of local taxes and fees on the financial sustainability of territorial communities in times of war	59
K. KRAUS, N. KRAUS. Search of opportunities for digitalization of infrastructure and establishment of industry 5.0 based on the application of artificial intelligence: regional aspect of digital transformation	63
N. ADAMCHUK. Review of judicial practices of the civil court of cassation as part of the supreme court regarding the consideration of complaints on the actions or inactions of a private/government executive during the execution of court decisions in civil cases	69
K. YEMELIANENKO, O. BRYHINET. Legal regulation of protection personal data in a special period	72
K. PERSHYNA, L. DITLASHOK, D. BOZHKO. Legal and social protection of Ukrainians military servicemen during the action of the martial state	75
O. FAIZOVA, I. MOTIAKIN, V. HUTSALOVA. Analysis of the international competitiveness of domestic metallurgical enterprises	81
T. BUTURLAKINA, P. LOHVINOV. Administration of local taxes and fees: experience of European countries and current trends in Ukraine	86

N. ORLOVA, N. HURZHII, A. SHEVCHUK. Adaptation of strategic models of enterprises to industry markets	91
O. MAHOPETS, I. RASSOKHA, M. YATSKO. Using Big Data and analytics in accounting for strategic decisions	96
O. MAKAREVYCH. Foreign experience in enforcing tax liabilities	101
O. ADAMOVYCH. Peculiarities of division of corporate rights of spouses: through the prism of the Supreme Court practice	105
V. KOZACHENKO. Criminology characteristics of juvenile crime	109
O. YALANSKYI. On the form of granting a license to use copyright and related rights objects in certain ways on the Internet	114
O. CHURIKANOVA, S. OSTRIANYN. Information system of support of economic decisions on the development of the Internet provider network	119
A. MARTYNOV, A. RUSANOV. The legal basis of innovative activities in the conditions of military conflict and in the period of continuous economic recovery	124
O. PRYKHODCHENKO, I. PISTUNOV. Development of an economic and information system for the optimization of city traffic flows	130
I. DUTCHAK, V. SAMOILENKO, Y. SHEVERIA. Analysis of the effectiveness of implementing international financial reporting standards in small business	135
O. SUKHOVETSKYI, Y. HEORHIEVSKYI. Control proceedings as a non-sue procedure of administrative jurisdiction	141
Y. HORUN. Digital state in the regulation of land relations	147
R. PERELYHINA. Legislative mechanisms of personal data protection in the health care system	152
A. TUMANIAN. Behavioral aspects of auditor's professional judgment and professional skepticism	155

DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.6.3>
УДК 339.137.2

Андрій Сергійович МОХНЕНКО

д.е.н., професор, Херсонський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6981-2283>
e-mail: mohnenko@ksu.ks.ua

Альона Юріївна КАЗАКОВА

аспірант, Херсонський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5023-3181>
e-mail: alona.kazakova@university.ks.ua

Роман Андрійович АНТОНОВ

аспірант, Херсонський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5668-8954>
e-mail: roman.antonov@university.ks.ua

РОЗРОБЛЕННЯ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті виявлено особливості функціонування підприємств сфери послуг у сучасних умовах, на основі яких обґрунтовано й розроблено модель «Організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства» (ОЕМ УКП). Проаналізовано та систематизовано різні авторські підходи до розуміння поняття ОЕМ УКП. Визначено обов'язкові елементи сучасного організаційно-економічного механізму підприємства, що лежать в основі розробленої моделі ОЕМ УКП. Обґрунтовано та надано основні складники моделі ОЕМ УКП, наприклад, такі як: цілі управління, організаційна структура управління, фактори управління, ресурси, методи впливу, механізм розвитку, інструменти. Запропоновано шляхи подальшого формування та застосування моделі ОЕМ УКП в роботі підприємства в нових умовах.

Ключові слова: підприємство, конкурентоспроможність, модель, організаційно-економічний механізм, система управління підприємством

ВСТУП

Конкурентоспроможність – основна властивість підприємства, без якої неможливо його ефективна діяльність в реаліях нових інтеграційних процесів.

На думку вченого М.Портера, жодна країна, жодне підприємство не можуть собі дозволити незважати на об'єктивну необхідність конкуренції. Всі повинні спробувати опанувати та зрозуміти мистецтво сучасної конкурентної боротьби [1, С. 19].

На сьогодні сфера послуг проникає в усі сфери економіки. Світові тенденції розвитку свідчать про прискорення темпів розширення сфери послуг і поступову перевагу споживання різних послуг підприємств над споживанням будь-яких товарів, що потребує надзвичайного відношення до цієї галузі економіки. Проблема конкурентоспроможності підприємств у цієї сфері є надзвичайно гострою та пов'язана з розробленням та впровадженням ефективного організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства (ОЕМ УКП).

Питання визначення, структури, функціонування та інструментів механізму управління конкурентоспроможністю підприємства залишаються предметом дискусій на сучасному етапі. В сучасній літературі немає єдиного погляду на трактування сутності ОЕМ УКП. Ґрунтовний аналіз наукової літератури засвідчує, що різні автори розглядають окремі питання, пов'язані з цією проблемою, з різних позицій та підходів.

МЕТА дослідження – проаналізувати особливості розвитку підприємств сфери послуг і розроблення та обґрунтування моделі ОЕМ УКП.

РЕЗУЛЬТАТИ

Розвиток ринкової економіки потребують подальшого теоретичного осмислення та практичної реалізації нових завдань, пов'язаних із підвищенням конкурентоспроможності. Лідерство підприємства на ринку неможливе без формування та реалізації на практиці ефективного механізму управління його конкурентоспроможністю.

Розглянемо різні трактування такого поняття, як ОЕМ УКП (табл. 1).

Управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг – це комплекс стратегічних та тактичних заходів, спрямованих на підвищення ефективності та конкурентоздатності підприємства в умовах ринкової конкуренції. Цей процес включає в себе аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, розроблення стратегій, впровадження інновацій, оптимізацію бізнес-процесів, а також забезпечення високої якості послуг та задоволення потреб клієнтів. Управління конкурентоспроможністю вимагає постійного моніторингу ринкових тенденцій та готовності адаптуватися до змін для забезпечення стійкої позиції на ринку.

Підвищення конкурентоспроможності підприємства неможна досягти невизначеним способом, – потрібна обґрунтована система забезпечення конкурентоспроможності. В основі управління конкурентоспроможністю має бути стратегічний підхід, який реалізується механізмом управління.

ОЕМ УКП є системою для досягнення управлінських цілей конкурентоспроможності, що гарантує необхідний фінальний результат. У сучасних ринкових умовах успішного результату в діяльності підприємства неможна досягти без створення та постійного вдосконалення цього механізму.

Таблиця 1 – Підходи до визначення поняття OEM УКП (систематизовано авторами на основі [2-7])

Автор	Трактування поняття
Можарова К.Е.	Розглядає OEM УКП як систему взаємодіючих складників, які визначають здатність підприємства відповідати вимогам конкурентного ринку, задовольняти потреби клієнтів та конкурувати з іншими виробниками, що працюють на аналогічних ринках.
Шендо М.В.	Досліджує проблематику створення OEM УКП за допомогою порівняльного аналізу. Процес формування такого механізму передбачає такі послідовні дії: оцінювання результатів діяльності підприємства; аналіз процесів його функціонування; визначення оптимальних стратегічних позицій шляхом вивчення діяльності партнерів та адаптації власного підприємства до їхніх найкращих практик.
Кривов'язюк І.В.	OEM УКП – це комплекс засобів і методів створення інтегрованої системи управління розвитком підприємства та результатами його діяльності, спрямований на забезпечення тривалого утримання його конкурентних позицій на ринку.
Гаджибек В.П.	Визначає управління конкурентоспроможністю сучасного підприємства як процес, а порядок управління його конкурентоспроможністю як механізм, що гарантує цей процес. Вчений визначає основні складники OEM УКП, серед яких відзначається специфічними принципами: цільова стратегія управління, орієнтація на споживача, системність, систематична мотивація, методи планування та стимулювання, заходи для підвищення конкурентоспроможності, комплексні цільові програми та органи управління.
Льйонок А.О.	Розглядає OEM УКП як відкриту систему, що розробляє основні інструменти для підвищення конкурентоспроможності. Ця система піддає впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, а також вимог всіх сторін які зацікавлені, на етапі "входу". Головною метою функціонування такої системи є обґрунтування головних напрямів збільшення конкурентоспроможності сучасного підприємства, які виявляються на етапі «виходу».
Паламарчук О.М.	OEM УКП складається з різноманітних організаційних та економічних інструментів, кожен з яких володіє своїми методами впливу на економічні та організаційні параметри системи управління підприємством. Це сприяє формуванню та посиленню організаційно-економічного потенціалу, а також сприяє досягненню конкурентних переваг та підвищенню ефективності діяльності підприємства загалом.

Механізм управління конкурентоспроможністю пропонуємо визначити як сукупність методів, ресурсів, важелів, засобів та інструментів впливу на ринкові процеси, що застосовуються управлінськими структурами на всіх рівнях ієрархії з метою досягнення економічного розвитку складника економічної системи.

Створення системи управління конкурентоспроможністю повинно базуватися на низці принципів, таких як системність, орієнтованість на цілі, урахування особливостей діяльності, наявність інформаційної підтримки, застосування сучасних технологій і інструментів, а також комплексне оцінювання впливу різних факторів. В управлінні конкурентоспроможністю особливу вагу мають принципи інноваційності, корпоративності, креативності та інтегрованості. Після визначення структури механізму управління, необхідно розробити модель, яка враховуватиме унікальні особливості підприємства та його позицію на ринку. Розв'язання цієї проблеми вимагає системного та комплексного підходу, який може бути належно реалізовано шляхом застосування принципу системного підходу. У теорії систем управління OEM включає в себе як змістові, так і економічні аспекти його структури та функцій. Економічний компонент створює умови для впровадження програм та формування економічних відносин між учасниками процесу впровадження програм для вдосконалення системи управління на основі економічних ресурсів та методів. Організаційний механізм системи визначає склад класифікованих за характером та змістом зв'язків компонентів системи, обумовлених структурою відносин управління. Послідовність упорядкованих зв'язків, спрямованих на досягнення цілей системи та структури процесу прийняття рішень, визначає організаційний механізм управління. Економічний аспект охоплює суттєву базу, описуючи робочі елементи, що входять у механізм, як-от: організаційний, що висвітлює функціональний аспект, пояснюючи, як елементи механізму працюють. Загальною інтерпретацією організаційно-

економічного механізму управління є форми взаємодії суб'єктів управління та економічні методи та інструменти, що застосовуються під час вдосконалення об'єктів управління. Невід'ємними елементами будь-якого OEM є суб'єкти управління, організаційні форми їх взаємодії, об'єкти управління, економічні методи, результати управління та опис умов управління. На основі розглянутих елементів системи розкрито OEM УКП, принципову модель якого відображено на рис. 1.

Ефективність механізму управління конкурентоспроможністю підприємства вимагає певних вимог, що висуваються до підприємств цієї сфери; організаційно-економічної моделі його діяльності; форм та методів оцінювання ефективності сучасних управлінських рішень.

Вхід системи управління конкурентоспроможністю сучасних підприємств представлений різними ресурсами (фінансовими, трудовими, матеріальними, інформаційними, організаційними тощо), вимогами замовників, законодавством у сфері діяльності.

Основне завдання системи – підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, тому вихід має бути подано перевагою над конкурентами чи конкурентними перевагами у економічній, технічній, організаційній, маркетинговій сферах діяльності підприємств країни. Результати може бути виміряно в таких показниках, як: ринкова частка, додатковий прибуток, більш висока рентабельність, обсяг продажу, задоволеність замовників, висока якість послуг, лояльність клієнтів тощо. Спочатку необхідно визначити параметри виходу, виходячи з вимог ринку, рівня конкуренції та своїх стратегічних можливостей, і лише потім визначати напрями та заходи з підвищення рівня конкурентоспроможності. Число зв'язків системи із зовнішнім середовищем має бути мінімальним, але достатнім. Багато зв'язків ускладнює керування, так само, як і недостатність знижує якість управління.

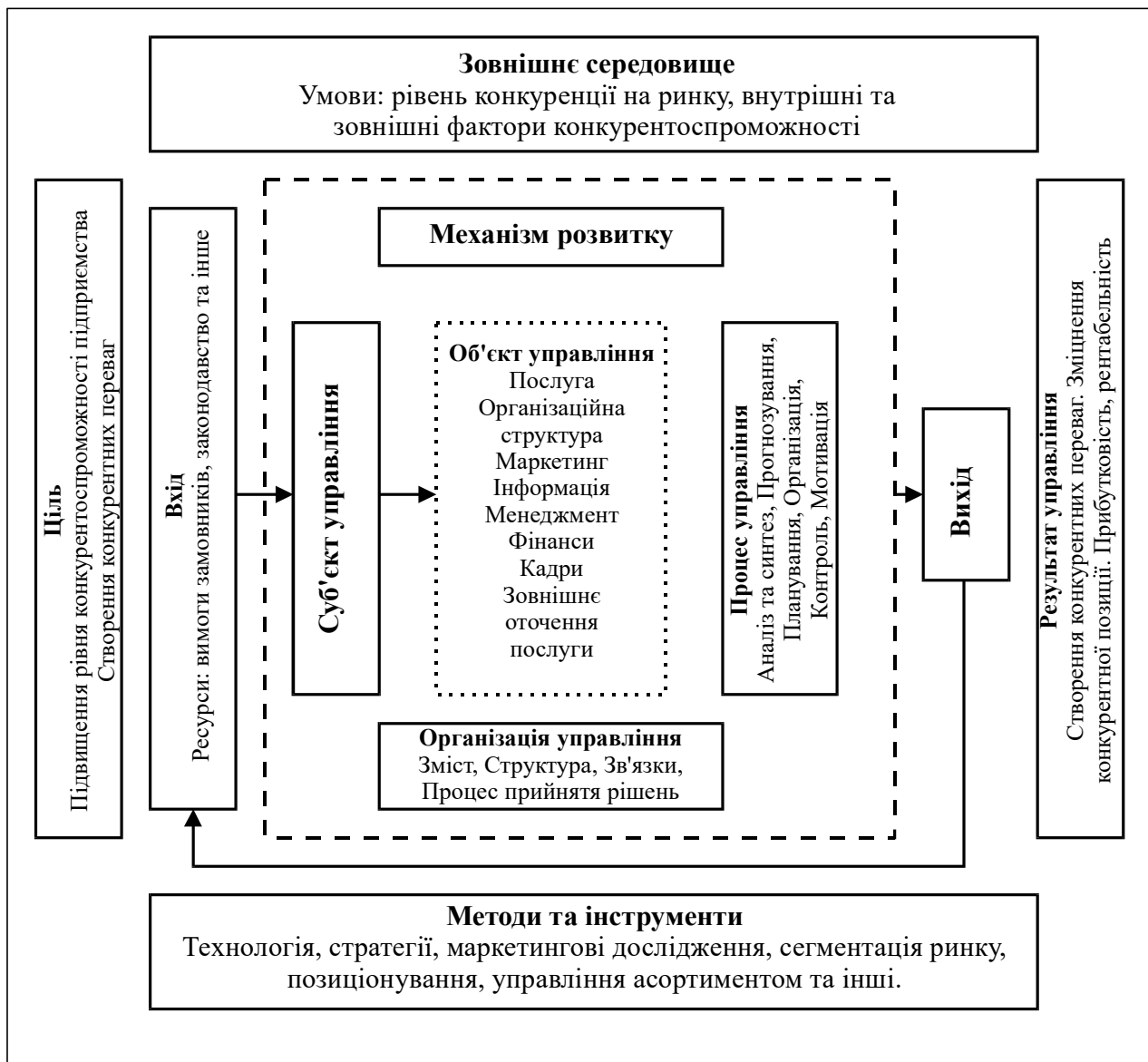

Рис. 1. Модель OEM УКП [власна розробка авторів]

Створення та вдосконалення моделі OEM УКП – головна умова управління конкурентоспроможністю будь-якого сучасного підприємства, результатом чого є зміцнення та забезпечення його конкурентних переваг.

ВИСНОВКИ

OEM УКП включає: організаційну структуру управління, цілі управління, фактори управління, методи впливу, ресурси. В основі системи управління конкурентоспроможністю підприємства знаходиться управління чинниками конкурентоспроможності. Реалізація управління конкурентоспроможністю потребує організаційного супроводу. У процесі розроблення моделі уп-

равління конкурентоспроможністю підприємства необхідно враховувати властивості діяльності підприємства та його місце на ринку. OEM УКП ефективно реалізується у технології управління, тобто у комплексі організаційних операцій, заходів та прийомів, вкладених у підвищення конкурентоспроможності підприємства сфери послуг. Результати наукового дослідження формування та розвитку організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства може бути застосовано в діяльності будь-яких підприємств як план підвищення конкурентоспроможності та збільшення сегменту цільового ринку.

Список використаних джерел

1. Porter M. On Competition, Boston: Harvard Business School, 1998. 495 p.
2. Можарова К.Е. Удосконалення організаційно-економічного механізму підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства. Харків, 2009. 240 с.
3. Шендо М.В. Формування та реалізація механізму управління конкурентоспроможністю підприємства. Харків, 2010. 188 с.
4. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика. Київ, 2017. 456 с.
5. Ільїонюк А.О. Удосконалення економічних механізмів підвищення конкурентоспроможності підприємств. Харків, 2005. 221 с.
6. Паламарчук О.М. Сутність та формування економічно-організаційного механізму управління конкурентоспроможністю

підприємств. *Економічний вісник університету*. 2021. №17/2. С. 73–78.

7. Гаджибек В.П. Економічно-організаційний механізм управління конкурентоспроможністю хлібопекарських підприємств. Київ, 2022. 230 с.

References

1. Porter M. *On Competition*, Boston: Harvard Business School, 1998. 495 p.
2. Mozharova K.E. Improvement of the organizational and economic mechanism of increasing the competitiveness of an industrial enterprise. Kharkiv, 2009. 240 p. (in Ukrainian).
3. Shendo M.V. Formation and implementation of the mechanism for managing the competitiveness of the enterprise. Kharkiv, 2010. 188 p. (in Ukrainian).
4. Kryvoviazuk I.B. *Economic diagnosis*. Kyiv, 2017. 456 p. (in Ukrainian).
5. Ilionok A.O. Improvement of economic mechanisms for increasing the competitiveness of enterprises. Kharkiv, 2005. 221 p. (in Ukrainian).
6. Palamarchuk O.M. The essence and formation of the economic and organizational mechanism of managing the competitiveness of enterprises. *Economic Bulletin of the University*. 2021. No. 17/2. pp. 73–78. (in Ukrainian).
7. Hadzhybek V.P. The economic and organizational mechanism of managing the competitiveness of bakery enterprises. Kyiv, 2022. 230 p. (in Ukrainian).

Andrii MOKHNENKO

Doctor of Economics, Professor, Kherson State University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6981-2283>

e-mail: mohnenko@ksu.ks.ua

Alona KAZAKOVA

postgraduate student, Kherson State University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5023-3181>

e-mail: alona.kazakova@university.ks.ua

Roman ANTONOV

postgraduate student, Kherson State University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5668-8954>

e-mail: roman.antonov@university.ks.ua

DEVELOPMENT OF THE MODEL OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF MANAGEMENT OF THE SYSTEM OF AN ENTERPRISE'S COMPETITIVENESS

The paper examines the peculiarities of the functioning of enterprises in the service sector, on the basis of which the model of the organizational and economic mechanism of managing the competitiveness of the enterprise is elaborated. Having analyzed and systematized various author's approaches to the understanding of the concept: "Organizational and economic mechanism for managing the competitiveness of an enterprise" it was determined that the management of the competitiveness of enterprises in the service sector is a set of strategic and tactical measures aimed at increasing the efficiency and competitiveness of the enterprise in the conditions of market competition. It has been proved that this process includes the analysis of the internal and external environment, the development of strategies, the implementation of innovations, the optimization of business processes, as well as the provision of high quality services and the satisfaction of customer needs. The essence of the organizational and economic mechanism is determined as a set of principles of systematicity, accounting for the specifics of activity, target orientation, information support, comprehensive assessment of factors, use of modern technologies and tools. Mandatory elements of any organizational and economic mechanism underlie the elaboration of a model of the organizational and economic mechanism for managing the competitiveness of the enterprise. It is argued that the effectiveness of the enterprise competitiveness management mechanism consists in presenting the input and output components of the enterprise competitiveness management system in order to analyze results such as profitability, profit, sales volume, high quality of services, market share, customer loyalty, customer satisfaction. The main components of the organizational and economic mechanism of competitiveness management are substantiated, such as: management goals, management factors, organizational management structure, resources, influence methods. Given that the ways of further formation and use of the organizational and economic mechanism of managing the competitiveness of the enterprise are proposed.

Keywords: enterprise, competitiveness, model, organizational and economic mechanism, enterprise management system